

Brüssel, 2. detsember 2016
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0382 (COD)

15120/16
ADD 8

ENER 417
CLIMA 168
CONSOM 298
TRANS 479
AGRI 650
IND 261
ENV 757
IA 130
CODEC 1802

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	1. detsember 2016
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2016) 419 final - PART 1/2
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Lisatud dokumendile: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2016) 419 final - PART 1/2.

Lisatud: SWD(2016) 419 final - PART 1/2

Brüssel, 30.11.2016
SWD(2016) 419 final

PART 1/2

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta

{COM(2016) 767 final}
{SWD(2016) 416 final}
{SWD(2016) 417 final}
{SWD(2016) 418 final}

Kommenteeritud kokkuvõte

Mõjuhinna, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta

A. Vajadus meetmete järele

Milline on probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?

Direktiiviga 2009/28/EÜ (edaspidi „**taastuvatest energiaallikatest toodetud energia direktiiv**“) kehtestati taastuenergia kasutamise edendamise Euroopa raamistik, millega on ette nähtud liikmesriikide kohustuslikud eesmärgid taastuenergia osakaalu kohta summaarses energia lõpptarbimises 2020. aastal. Euroopa Ülemkogu leppis 2014. aasta oktoobris kokku ELi tasandi siduvas eesmärgis viia 2030. aastaks taastuenergia osakaal ELis tarbitavas energias vähemalt 27 %-ni. See eesmärk tuleks saavutada ilma kohustuslike riiklike eesmärkideta. Prognooside kohaselt on tänu praeguse poliitika pikaajalisele mõjule, tehnika arenguga seonduvale suuremale kulupõhisele konkurentsivõimele ning algatustele, milles käsitletakse heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) ja HKS-i mittekuuluvaid sektoreid, elektrituru korraldust, juhtimist ja energiatõhusust, oodata taastuvate energiaallikate osakaalu suurenemist. Täiendatavate ELi poliitikameetmeteta ei ole see suurenemine siiski kulutõhus ega too kaasa kokkuleppekohast taastuvate energiaallikate osakaalu ELi tasandil.

Mis tuleks saavutada?

Energialiidu strateegia kontekstis on taastuvatest energiaallikatest toodetud energia direktiivi läbivaatamisel neli põhieesmärki: i) aidata kaasa sellele, et maailma keskmise temperatuuri tõus ei ületaks 2° C, et saavutada 1,5 °C vastavalt ELi kohustusele Pariisi kliimakonverentsi (COP21) eesmärkide täitmisel; ii) saavutada kulutõhusal viisil eesmärk viia 2030. aastaks taastuenergia osakaal ELis tarbitavas energias vähemalt 27 %-ni; iii) tagada ELi majanduses suurem energiatõhusus, vähendades sõltuvust impordist; iv) aidata kaasa sellele, et ELis saab maailma liider taastuenergia valdkonnas ning kõrgetasemelise ja konkurentsivõimelise taastuenergiatehnoloogia väljatöötamise üleilmne keskus.

Milline on ELi tasandil meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?

Teatavate turutõrgete ja tõkete esinemise tõttu on vaja ELi tasandi poliitikat, et tagada taastuenergia vähemalt 27 % osakaalu käsitleva siduva ELi tasandi eesmärgi **ühine** saavutamine liikmesriikide poolt võimalikult kulutõhusal ja vähe moonutaval viisil. ELi meede annab investoritele kindlust seoses kogu ELi hõlmava õigusraamistikuga, taastuenergia järjepideva ja kulutõhusa kasutuselevõttuga kogu ELis ning energia siseturu tõhusa toimimisega, jättes samas liikmesriikidele võimaluse toota eri liiki taastuenergiat, kasutades neile sobivat energiaallikate jaotust.

B. Lahendused

Millised on erinevad võimalused eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud valikuvariant? Kui ei, siis miks?

Taastuenergia kasutuselevõtu edendamiseks kaaluti nii seadusandlikke kui ka mitteseadusandlikke poliitikavariante. Mõju hindamisel analüüsiti üksikasjalikult kõiki poliitikavariante, liikudes järk-järgult lähtestsenaariumilt (poliitikavariant 0) ulatuslikemaid ELi

meetmeid hõlmavate variantideni. Eelisvarianti välja ei valitud, et jätta komisjonile poliitiline otsustusõigus valida variandid järgmises viies valdkonnas.

i) Taastuenergia osakaalu suurendamise võimalused elektrisektoris

Toetuskavade ühine Euroopa raamistik: 1) üksnes turumehhanismide kasutamine; 2) eeskirjade selgitamine töövahendi kaudu; 3) kohustuslik investeerimisabi kasutuselevõtt.

Kooskõlastatum piirkondlik lähenemisviis: 1) kohustuslik piirkondlik toetus; 2) toetuskavade kohustuslik osaline avamine piiriüleseks osalemiseks.

Taastuenergiale suunatud rahastamisvahend: 1) ELi tasandi rahastamisvahend koos paljude rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega; 2) ELi tasandil rahastamisvahend suurema riskiga taastuenergiaprojektide toetamiseks.

Haldustoimingute lihtsustamine: 1) tugevdatud sätted, mis hõlmavad ühtset kontaktpunkti, ajavahemikke ja lihtsustatud menetlusi taastuenergiajaamade ajakohastamiseks; 2) loamenetlusteks kuluva aja lühendamine, mis tähendab väikeste projektide puhul automaatset heakskiitmist ja lihtsat teatamist.

ii) Taastuenergia osakaalu suurendamise võimalused kütte- ja jahutussektoris:

Taastuvate energiaallikate lõimimine kütte- ja jahutusenergiaga varustamisse: 1) kütte- ja jahutussektoris taastuenergiaga seotud kohustuse kehtestamine fossiilkütuste tarnijatele; 2) sama kohustus kõigile tarnijatele.

Taastuenergia ja heitsoojusenergia kasutuselevõtu lihtsustamine kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemides: 1) parimate tavade jagamine; 2) energiatõhususe sertifikaadid ning kohalikule kütte- ja jahutussüsteemile juurdepääsu loomine; 3) punktis 2 kirjeldatud meetmed koos tarbijaõigusi käsitleva tugevdatud lisaraamistikuga.

iii) Taastuenergia osakaalu suurendamise võimalused transpordisektoris

Taastuvate energiaallikate lõimimine transpordisektoris: 1) täiustatud taastuvkütuste kasutuselevõttu käsitlev ELi tasandil kohustus; 2) kõigi transpordisektoris tarbitavate taastuvkütuste kasutuselevõttu käsitlev ELi tasandil kohustus koos toidupõhiste biokütuste järkjärgulise kasutusele võtmise ja kõrvaldamisega (allvariandid: 2A) toidupõhiste biokütuste osaline järkjärguline kasutusele võtmine 2030. aastaks; 2B) selliste biokütuste täielik järkjärguline kasutusele võtmine 2030. aastaks; 2C) toidupõhise biodiislikütuse kiirem järkjärguline kasutusele võtmine ja kasvuhoonegaaside heite suurem vähenemine 2030. aastaks); 3) Eelmised variandid koos ELi tasandi erikohustusega võtta taastuvkütused kasutusele lennunduses ja merenduses; 4) kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohustus (kütusekvaliteedi direktiiv) (allvariandid: 4B) kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet seoses kõigi kütuste ja elektriga; 4C) kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet seoses täiustatud kütuste ja elektriga; 4D) kasvuhoonegaaside heite vähendamine seoses täiustatud kütuste, elektri ja tavakütustega).

iv) Taastuenergia tarbijatele võimaluste loomise ja nende teavitamise võimalused:

Tarbijatele luuakse võimalused toota ja salvestada omatarbeks taastuvelektrit: 1) omatarbeks toodetud energia tarbimist käsitlevad ELi suunised; 2) kodanikele luuakse võimalused toota ja salvestada omatarbeks taastuvelektrit; 3) valdadele antakse õigus omatarbeks kaugemal toodetud energiat tarbida.

Taastuvelektrit puudutava teabe avalikustamine: 1) päritolutagatiste süsteemi tugevdamine; 2) punkti 1 meetmed koos päritolutagatiste avaldamise kohustuslikuks tegemisega; 3) punkti 2 meetmed koos päritolutagatiste laiendamisega kõigile elektritootmisallikatele.

Kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris kasutatavate taastuvkütuste päritolu kindlakstegemine: 1) päritolutagatiste laiendamine taastuvatest allikatest toodetud gaaskütustele; 2) päritolutagatiste laiendamine taastuvatest allikatest toodetud vedel- ja gaaskütustele; 3) taastuvatest allikatest toodetud vedel- ja gaaskütuste jaoks alternatiivse

jälgimissüsteemi väljatöötamine.

v) Poliitikavariandid taastuenergia vähemalt 27 % osakaalu saavutamiseks 2030. aastal:

2020. aasta riiklikud eesmärgid: 2020. aasta riiklike eesmärkide lähtealuseks seadmine või lähtestsenaarium.

Prognoosijoon: lineaarne või mittelineaarne.

Mehhanismid, millega vältida puudujääke ELi taastuenergiaeesmärgi ulatuslikkuse osas: 1) vaadata läbi riiklike kavade eesmärkide ulatuslikkus; 2) lisada läbivaatamisklausel, mille alusel saab teha ettepaneku täiendavate ELi tasandi läbiviimismehhanismide kehtestamiseks vajaduse korral hilisemas etapis; 3) suurendada kogu ELi hõlmavate meetmete eesmärkide ulatuslikkust; 4) kehtestada riiklikud siduvad eesmärgid.

Puudujääkide vältimine eesmärkide saavutamise osas ja selliste puudujääkide kõrvaldamine: 1) vaadata läbi riiklikud kavad; 2) lisada läbivaatamisklausel, mille alusel saab teha ettepaneku täiendavate ELi tasandi läbiviimismehhanismide kehtestamiseks vajaduse korral hilisemas etapis; 3) suurendada kogu ELi hõlmavate meetmete eesmärkide ulatuslikkust; 4) kehtestada riiklikud siduvad eesmärgid.

Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?

Internetis viidi läbi avalik konsultatsioon 18. novembrist 2015 kuni 10. veebruarini 2016. Selle tulemused kinnitasid liikmesriikide, vabaühenduste ja eksperdirühmade, investorite ning ühingute laialdast üksmeelt, et on vaja stabiilset ja prognoositavat ELi õigusraamistikku, aga ka seda, kui oluline on taastuenergiameetmete kindlaksmääramine elektri-, kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris, suurem tarbijate osalemine energia siseturul, haldustakistuste kõrvaldamine ning taastuenergia vähemalt 27 % osakaalu käsitleva siduva ELi eesmärgi saavutamine. **Kõik sidusrühmad** olid üldiselt nõus, et on vaja parandada taristu arendamist, eriti arukate võrkude ja salvestussüsteemide vallas.

Liikmesriigid rõhutasid oma kindlat tahet vähendada kasvuhoonegaaside heidet, samuti vajadust saavutada lahtisidumine majanduskasvust ja taastuenergia majanduslik elujõulisus. Mõned liikmesriigid toonitasid taastuvate energiaallikate osa seoses energiajulgeolekuga ja sõltuvusega impordist. **Tööstussektor** rõhutas, kui oluline on taastuenergiale sobiva turu väljakujundamine turgude lõimimise ja pikaajalise tugevama investeeringute kaitsmise korra kaudu, ning soovisid stabiilset õigusraamistikku, et soodustada innovatsiooni, tagada majanduslik elujõulisus ja suurendada ELi tasandil konkurentsivõimet. **Vabaühendused** toonitasid, kui tähtis on kehtestada kodanike õigused detsentraliseerimise suurendamiseks, mis aitaks kohalikel kogukondadel paremini saavutada üldsuse poolehoidu tulevaste kavade suhtes.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel juhul peamiste poliitikavariantide) eelised?

Kuna eelisvariante ei valitud, siis ei ole praegu võimalik mõju suurust täielikult hinnata. Variantides 1–4 käsitletakse investorite ebakindlust, kulutõhususe suurendamist, turutõrgete suhtes meetmete võtmist, kehtiva õigusraamistiku ajakohastamist ja kodanikepoolset sisseostu. Peamiste meetmete rakendamine aitab ELil saavutada tema kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid (kasvuhoonegaaside heitkogus väheneks täiendavalt 5 % võrreldes võrdlusstsenaariumi prognoosidega). Samuti võib see aidata vähendada energiaimpordi maksumust (2030. aasta eesmärkide elluviimise koondmõju tähendaks kulude vähenemist 221 miljardi euro võrra aastatel 2021–2030) ning tuua muud lisakasu, näiteks aidata üldiselt vähendada saastetõrje ja tervisekahjustustega seotud kulusid 12,3–19,5 miljardit eurot aastas.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Peamiste väljatöötatud variantidega võib kaasneda sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju liikmesriikide tasandil. Võimaluse korral on sellist mõju kvantitatiivselt väljendatud.

Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?

Mõjuhindang hõlmab konkreetseid VKEdele mõeldud erandeid, millega tagada, et ELi tasandi 2030. aasta taastuvate energiaallikatega seotud eesmärkide saavutamise meetmetega edendatakse VKEde konkurentsivõimet (nt haldustoimingute lihtsustamine, erisätted avaliku sektori toetuse kohta, ulatuslikumad meetmed omatarbeks toodetud energia tarbimise suhtes).

Kas on ette näha märkimisväärsed mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Liikmesriikidelt oodatakse panustamist ELi tasandi 2030. aasta kokkuleppekohase taastuvate energiaallikate eesmärgi saavutamisel tehtavasse ühisesse töösse selliste meetmete kaudu, mis võivad mõjutada riigieelarveid ja ametiasutusi.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia direktiivi teatavate (eelkõige riiklikke siduvaid eesmarke käsitlevate) sätete kehtivus lõpeb 2020. aasta detsembris. Mõju hindamisel on püütud käsitleda meetmeid, mis lisataks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia direktiivi pärast 2020. aastat. Mõni variant hõlmab vajadust tagada, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia direktiivi läbivaadatud versioonis sätestatakse läbivaatamisklauslid, millega kindlustatakse riiklikelt siduvatelt eesmärkidelt ELi tasandi 2030. aasta eesmärgile ülemineku nõuetekohane seire ja elluviimine.